

Vojenský historický ústav

U Památníku 2, Praha 3 – Žižkov, PSČ 130 05

Praha 25. ledna 2018

Úřad městské části Praha 6
Mgr. Jan LACINA
Zástupce starosty MČ Praha 6
Čs. armády 23
1 6 0 5 2 P r a h a 6

Stanovisko VHÚ Praha k návrhu úprav pomníku Ivana Stěpanoviče Koněva K Vašemu čj. MCP6 002953/2018

Vážený pane magistře,

velmi mne těší snaha Úřadu městské části Praha 6 o uvedení pomníku maršála Ivana Stěpanoviče Koněva do důstojného stavu. Posouzení předmětného památníku je možné rozdělit do dvou oblastí. Za prvé jde o věcnou správnost údajů, uváděných v textech desek, umístěných na památníku. Text „*Ivan Stěpanovič Koněv 1897 1973*“ je podle názoru VHÚ nesporný. Druhý text, „*Významný vojevůdce, maršál Sovětského svazu Ivan Stěpanovič Koněv dvojnásobný hrdina Sovětského svazu a hrdina Československé socialistické republiky, velitel vojsk 1. ukrajinského frontu, která zachránila 9. května 1945 Prahu před zničením.*“ obsahuje ovšem jednu závažnou nepřesnost. Je formulován, tak, jako kdyby 1. ukrajinský front přijel 9. května 1945 do Prahy, která stále ještě bojovala. Nicméně pražská německá posádka a bojové skupiny, které měly za úkol město dobýt a otevřít pro ústup vojsk německé skupiny armády Střed, již 8. května odpoledne kapitulovaly před Českou národní radou. V noci z 8. na 9. května 1945 odcházely do amerického zajetí v Plzni a skládaly těžké zbraně do rukou československé armády na okraji Prahy u Bílého beránka. Ústup německých frontových jednotek z Moravy a Slezska musel probíhat mimo komunikační uzel hlavního města. Praha se svých Němců dokázala zbavit sama a sovětsí tankisté přijeli 9. května 1945 do města již svobodného. Zcela jsou upozaděny zásluhy československé branné moci, která zorganizováním a provedením celonárodního povstání znemožnila německý záměr pokračovat v českých zemích v odporu nejméně po dva další týdny, a umožnila tak hladký průběh obsazení českých zemí spojeneckými armádami. Nehledě pochopitelně ani k pomnutí zásluh ruských vojáků divize generála Sergeje Kuzmiče Buňačenko Ozbrojených sil Komitétu pro osvobození národů Ruska generála Andreje Andrejeviče Vlasova, která se do těžkých

bojů o Prahu od 5. května 1945 na straně českých povstalců skutečně zapojila a významným způsobem přispěla k vyřazení Prahy jako místa potenciálního německého odporu proti spojeneckým armádám.

Za druhé jde posoudit památník jako historický pramen o době, kdy vznikl, tedy k roku 1980. Z tohoto hlediska jde o doklad devótnosti vůči tehdejší okupační mocnosti. K tomuto účelu je v nápisech na pomníku zcela potlačen popis reálného průběhu událostí ve prospěch instrumentalizovaného obrazu minulosti.

Spíše, než odstranění druhé zmíněné desky, doporučuje VHÚ Praha doplnění pomníku deskami s novým textem, uvedeným v češtině, angličtině a ruštině, a umístěnými v přední (západní) části pomníku. Vámi navržený text *„Maršál Ivan Stepanovič Koněv velel 1. ukrajinskému frontu, jehož jednotky se zúčastnily závěrečného útoku na Berlín a osvobodily severní, střední a východní Čechy, a jako první vstoupily 9. května 1945 do Prahy. Na podzim 1956 řídil potlačení Maďarského povstání sovětskou armádou a jako velitel Skupiny sovětských vojsk v Berlíně se v roce 1961 podílel na řešení tzv. druhé berlínské krize výstavbou Berlínské zdi. V létě 1968 osobně zaštitil zpravodajský průzkum před vpádem vojsk Varšavské smlouvy do Československa.“* neobsahuje žádné flagrantní historické nepřesnosti.

Kontaktní osoba: Mgr. Tomáš JAKL – tel. 973 204 936

S pozdravem

plukovník Mgr. Aleš KNÍŽEK
ředitel